

's-Gravenhage, 9 Maart 1937.

Op 4 Maart j.l. vervoegde zich aan het Commissariaat van politie te Kerkrade: Achterkamp, Hendrik Jan, geb. te Hengelo, 2.2.'12, werkloos smid, laatst wonende te Hengelo aan de Heideweg 22. Waar hij verklaarde bij de Regeringstroepen in Spanje te hebben gediend, doch gevlucht te zijn, is hem een verhoor afgenomen, waarbij hij het navolgende verklaarde.

"Ik ben geboren in Hengelo en heb daar gewoond tot December 1936. Mijn ouders wonen nog in Hengelo aan den Heideweg 22. Zij bezitten de Nederlandsche nationaliteit. Tengevolge van werkloosheid ben ik in het begin van December 1936 uit Hengelo vertrokken. Ik heb in verscheidene plaatsen in Nederland werk gezocht o.a. in Arnhem, Amsterdam, Rotterdam en den Haag. Het mocht mij echter niet lukken om hier te lande werk te vinden. Gekomen in Baarle-Nassau ben ik vandaar naar België gegaan.

Ik had het geluk om in Antwerpen eenige dagen te mogen werken in de haven. Natuurlijk was dit maar los werk. Door mijn werkzaamheden in de haven, kwam ik geregeld in matrozen-verblijven in Antwerpen. Daar heb ik kennis gemaakt met twee personen, waarvan een alleen Fransch sprak en bekend was onder den naam van Eugène Baumont, terwijl de andere ook zeer goed Duitsche sprak. Hoe deze laatste heette, weet ik niet. Ik vermoed echter, dat beiden Franschen waren. Met deze mannen kwam ik te spreken over werkzaamheden en beloofden zij aan mij en ook aan anderen werk op een schip in Spanje.

Daar het mij wel bekend was, dat men op deze manier probeerde om soldaten voor den Spaanschen burgeroorlog aan te werven, zelde ik aan deze mannen, dat zij mij niet voor den gek moesten houden, daar ik zeer goed begreep, waarom het hen te doen was. Zij gaven toen toe, dat de werkzaamheden, die ik te verrichten kreeg, zouden zijn het dienen in het Regeeringsleger in Spanje.

Ik heb mij toen bereid verklaard om bij de Regeringstroepen in Spanje te gaan dienen en heb daarvoor 200 Fransche francs handgeld gekregen. Op 20 December 1936 vertrok ik met meergenoemde Franschen naar Marseille. In ons gezelschap bevonden zich nog twee personen, die voor Spanje waren aangeworven en wel een Duitscher uit Münster in Westfalen en de Nederlander Hendrik Brinkman, oud plm. 23 jaar, uit Utrecht.

Naar Marseille zijn wij per spoor vertrokken. Wij kwamen er aan op 21 December 1936 en zijn toen nog twee dagen in Marseille gebleven. Geslagen hebben wij op een schip, dat ons later naar Spanje heeft gebracht. Het was het Fransche schip "Rosa".

Met dit schip zijn wij op 23 December 1936 vanuit Marseille vertrokken. Er waren 65 recruten aan boord, meest Duitschers. Buiten Brinkman en ik, waren er geen Nederlanders bij.

Op 4 Januari 1937 zijn wij in Barcelona aan land gegaan. Hier werden wij gedurende veertien dagen gedrild en vertrokken wij toen naar het front bij Madrid.

Ik ben elf dagen aan het front geweest en heb daar meegevochten. De toestand was er echter heel slecht. Het eten was slecht. De ligging was slecht en de behandeling was zeer ruw. Het beviel er mij dan ook heelemaal niet. Ik besloot dan ook om te trachten

ZOO

AAN:

Z.E. den Minister van Staat, voorz. v.d.Raad v.Ministers.

Z.E. den Minister van Justitie. -

Z.E. den Minister van Binnenlandsche Zaken.

In afschrift aan: Politie te Hengelo en Utrecht.

zoo spoedig mogelijk een goed heenkomen te zoeken. Dit was echter niet makkelijk.

Na elf dagen aan het front te hebben gelegen, kreeg ik mijn kans. Ik werd met een transport gewonden gestuurd naar Teuse en zou na drie dagen, vergezeld van nieuwe recruten, weer naar het front in Madrid moeten terugkeeren. Insteede daarvan ben ik toen te voet naar Barcelona gegaa, hetgeen zeer veel moeilijkheden opleverde, daar ik mij herhaaldelijk moest schuil houden.

Ongeveer 30 k.m. voor Barcelona trof ik een Engelschman met e auto . Hoe deze Engelschman heet en welk kenmerk zijn auto voerde, weet ik niet meer. In elk geval nam bedoelde Engelschman mij in zijn auto meer naar Barcelona.

In Barcelona heb ik mij weer een nacht schuil gehouden en is het mij toen gelukt om den kapitein Brest van het Italiaansche schip "Impiere" te overreden mij mee te nemen.

Ik heb voor mijn overtocht aan boord moeten werken. Op 3 Februari 1937 ging ik in Barcelona aan boord en kwam ik op 26 Februari 1937 in Antwerpen aan. Daar ik geen papieren had, kon ik niet gewoon van boord gaan, maar heeft men mij des nachts in een boot aan land geroeid.

Ik ben toen nog een paar dagen in Antwerpen gebleven en heb ik mij toen op weg naar huis begeven.

Heden morgen ontmoette ik aan de Duitsch-Belgische grens bij Eupen een Limburgsche hout-auto, die mij heeft meegenomen over Duitsche gebied door Aken naar Kerkrade tot de Nederlandsche-Duitsche grens.

Hier ben ik uitgestapt en heb ik mij vervolgens naar het politiebureau, alhier, begeven om wat eten te krijgen. Het ligt in mijn voornemen om naar mijn ouders in Hengelo terug te gaan.

Ik weet niet, hoe de bestuurder van eerstbedoelde hout-auto heette, noch weet ik wie de eigenaar van deze auto was of waar de auto thuis behoorde."
